

UTSIKT VÄRMLAND

LÄNSTYRELSENS TIDNING FÖR LANTBRUKARE I VÄRMLAND
NR 4 DEC 2007

Grön Arena utvecklar affärsidéer

Ett sätt att utveckla landsbygden är att ge fler människor möjlighet att uppleva och nyttja den. Grön Arena är ett projekt som jobbar med företag på landsbygden som är intresserade av att erbjuda tjänster inom hälsa/återhämtning, skola/pedagogik och socialt arbete.

SIDORNA 6-7

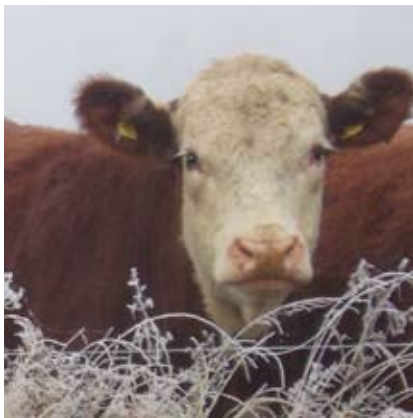

FOTO: Elisabeth Schönberg

FOTO: Malin Eliasson

Efterfrågan på ekomjolk har ökat med 22 % i år.

Ekotrend på frammarsch

Ekologiska varor är på frammarsch i hela västvärlden. Sverige har hakat på utvecklingen och nu skjuter efterfrågan på ekologiska varor i höjden.

För svenska ekolantbrukare kan det bli en lönsam affär att certifiera sin produktion och följa den växande trenden.

SIDAN 2-3

*God Jul
och
Gott Nytt År
önskar
redaktionen och alla
på avdelningen för
Natur & Näring*

Leader i Värmland

Under året har arbetet med att formera Leaderområden pågått. Olika initiativtagare har samlats till möten för att sprida information och väcka intresse för Leadermetoden som ett arbetssätt för att utveckla landsbygden.

SISTA SIDAN

Djurhållning med brister

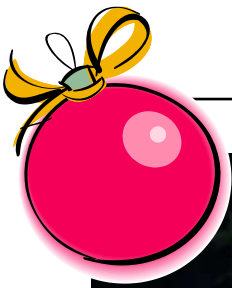
Från 2007 skärptes sanktionsnivån när det gäller överträdelser av regler för djurmärkning och registrering. Det är viktigt att veta vilka regler som gäller om du söker stöd för ekologisk djurhållning. Vid kontroll ute på gårdarna upptäckts ofta vanligt återkommande fel.

SIDAN 4

Detta nummer har producerats inom Landsbygdsprogrammet för Sverige som finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Milkos långsiktiga mål är att ekomjölken skall stå för 50% av produktionen.

Ekotrenden är här!

Just nu är det en stark trend i hela västvärlden att köpa ekologiska varor. Det gäller särskilt i länder som USA, England och Tyskland. Sverige ligger några år efter men nu har intresset vaknat även här. Det är hög tid för ekolantbrukare att ta steget fullt ut och certifiera sin produktion – det kan bli en lönsam affär.

– Efter flera lyckade marknads-satsningar säljer nu ekologiskt kött som aldrig förr. Efterfrågan är stor på framförallt nötkött och griskött berättar Billy Strid, Scan AB.

Att bristen på ekologiskt griskött är så stor beror på att cirka 30 % av det ekologiska grisköttet säljs på export. Kravtillägget på gris har därför successivt ökat och är nu 12,50 kr per kg. Att merbetalningen kunnat öka beror bl.a. på att

större andel av grisen idag kan säljas som ekologisk.

– Under nästa år kommer Scan AB också att satsa på EU-ekologiska grisar. KRAV-reglerna kräver att grisarna skall vara ute på bete under fyra månader per år vilket inte fordras om grisen skall godkännas enligt EU:s ekologiska regler, säger Billy Strid.

I motsats till nötkött är efterfrågan svag på ekologiska lamm inom de stora slakteriföretagen och man gör heller inga satsningar för att öka den. Däremot märks ett väldigt stort köpintresse både på chark och helfall av färskt lamm hos fler mindre

aktörer i landet. Gröna Lammets i Skåne bedömer att de skulle kunna dubblera sin försäljning om de hade tillgång till fler djur.

Idag är det mesta ekologiska köttet KRAV-godkänt men troligen kom-

mer det i framtiden även att finnas en marknad för EU-ekologiskt kött.

– För att få leveransavtal och merbetalning för ekologiskt kött ska man kontakta sitt slakteriföretag, säger Billy Strid.

Ekologisk mjölk efterfrågas

På Milko konstaterar man att efterfrågan på ekomjolk har ökat med 22 % i år.

– För att möta efterfrågan har vi haft en värvningskampanj under våren för att öka antalet leverantörer. Detta har medfört att ekomjölken nu utgör 7 % av vår totala invägning, konstaterar Britt Malm, Milko.

– I Karlstad tillverkas storförpackningar av ekomjolk till bl.a. skolor, där efterfrågan är mycket stor. Därför behöver vi ännu fler ekomjolkproducenter i Värmland, säger Britt Malm.

Milkos merbetalning för ekomjolk höjdes till 80 öre per kg ECM i oktober. Denna merbetalning utgår också under de sista sex månaderna av karenstiden. Milkos långsiktiga mål är att ekomjölken skall stå för 50 % av produktionen.

FOTO: Karin Granström

Ekologiska varor säljer som aldrig förr i Sverige.

Mer ekoägg och slaktkyckling behövs

– Det är en fantastisk stor ökning på efterfrågan på ekologiska ägg. Nu behöver vi också få en prisökning som kompensation för ökade foderkostnader och köp av unghöns, menar Åsa Odelros, fjäderfärådgivare.

– De befintliga äggproducenterna försöker nu att utöka produktionen men fler behövs i branschen. Ekoägg betalas med ett merpris på ca sju kr per kg. Det är fortsatt stor efterfrågan på ekologisk slaktkyckling men alldeles för få producenter, berättar Åsa Odelros.

Ekologisk spannmål säljer som aldrig förr

– Marknaden för ekologiskt spannmål, proteingrödor och oljeväxter är fortsatt stark, säger Sven Pagré, Värmlant och Rolf Nilsson, Lantmännen håller med. Volymerna är fortfarande förhållandevis små vilket kan ge snabba förändringar och stora prisvariationer. I dag säljs mycket spannmål till framförallt Norge och Danmark och andra länder i norra Europa men även till USA. Mycket av grödorna går också åt till kommersiella foderblandningar,

som när det gäller nöt och får skall innehålla 100 % ekologiskt från och med årsskiftet.

Certifiering lönsam

De positiva marknadssignalerna gör att alla lantbrukare som redan idag följer reglerna för ekologiskt lantbruk bör överväga certifiering så att produkterna kan säljas som ekologiska. Certifiering innebär möjlighet till merbetalning samtidigt som handeln slipper importera för att klara den ökade efterfrågan!

**Karin Granström,
054-54 56 17**

Representanter för förädlingsindustri och handel mötte lantbrukare på en marknadsdag på Åkerbo gård i november.

Rådgivning

Du vet väl att du kan få kostnadsfri rådgivning om ekologisk produktion. Kontakta Länsstyrelsen för mer information, 054-19 70 00.

FOTO: Malin Eliasson

Vanliga fel i djurhållningen

- resultat från kontroll

Om man söker stöd för ekologisk djurhållning är det viktigt att sätta sig in i de regler som gäller. Vanliga fel som upptäcks vid kontroll ute på gårdarna är att:

- inköpta djur inte kommer från ekologiska besättningar, *icke-ekologiska djur får endast köpas in som avelsdjur i begränsad omfattning om inte ekologiska djur finns tillgängliga*
- foderstat saknas, *en foderstat för samtliga grupper av djur måste finnas dokumenterad*
- noteringar om idisslares utevistelse saknas, *idisslares utevistelse måste finnas dokumenterad.*

I övrigt att tänka på är att: ekologiska djur **ska** behandlas vid sjukdom men inte i förebyggande syfte. Träckprov är t.ex. i det förebyggande en viktig del av djurhälsoarbetet och om parasiter påvisas, är det viktigt att behandla mot dessa. Samtidigt måste andra förebyggande åtgärder vidtas, som t.ex. betesplanering.

För både ekologisk och konventio-

nell djurhållning finns regler gällande skötsel och hälsovård som måste följas. Vanliga brister som vi ser vid kontrollbesök är följande:

- stallutrymmena är för snålt tilltagna, dåligt med strö, blöta ströbäddar och upptrampade ytor kring in- och utgångar
- bristfällig gruppering med för tidiga dräktigheter eller inavel som följd
- förvuxna eller felställda klövar
- får som inte blir klippta minst en gång per år.

Att följa dessa regler ger både en bättre djurhållning, bättre ekonomi och mindre risk för sanktioner.

Nya/ändrade regler kring djurmärkning, rapportering, journalföring

Från 2007 kom en skärpt sanktionsnivå när det gäller överträdelser av regler för djurmärkning och registrering. Det innebär att man får en sanktion för smärre fel än tidigare.

Har något djur tappat ett märke måste man beställa ett nytt för att inte få en avvikelse vid kontroll. In-/Uthändelser avseende nöt ska rapporteras till CDB inom sju dagar. Kalvar ska märkas inom 20 dagar och från den dag märkning gjorts har man sju dagar på sig att rapportera in födelsen.

Från och med den första december 2007 införs vissa förenklingar gällande journalföring av djur i Jordbruksverkets föreskrifter:

- du som håller grisar behöver inte längre journalföra djuren, i en av Jordbruksverket godkänd stalljournal. Du måste dock journalföra alla uppgifterna som krävs enligt lagstiftningen
- du som håller nötkreatur, grisar, får och getter ska bevaka uppgifterna i journalen i tre år istället för sex år som varit kravet tidigare. För dig som håller får och getter sänks också kravet på att bevaka transportdokumenten till tre år.

Emma Andersson, 054-19 72 84

Ta hand om växtnäringen

Att det finns 16 miljömål som riksdagen fastställt vet de flesta vid det här laget. Det skrivs och pratas mycket om hur målen ska kunna nås.

Kan vi spara både tid, pengar och miljö, utan att få sämre skördar eller försämrad produktion?

Ett av miljömålen handlar om att övergödningen av våra vattendrag ska minska. Jordbruket står för en

betydande del av tillförseln av växtnäring till olika vattenmiljöer. Men det finns sätt att minska påverkan på miljön, samtidigt som man tar bättre vara på gårdens resurser. En växtnäringsbalans ger en bra bild över hur och var gårdens näringsresurser gör störst nytta. Växtnäringsbalansen visar på skillnaden mellan tillförd och bortförd växtnäring. En beräkning görs för gårdens införsel av växtnäring, t.ex. utsäde,

foder eller inköpt gödsel, och för bortförsel av växtnäring, t.ex. via spannmål, kött eller mjölk. Växtnäringsbalansen är ett bra underlag när man planerar växtföljden och gödslingen. Om balansen visar på överskott eller underskott kan odlingen anpassas så att förlusterna minskar eller bristen kompenseras. Resultatet blir bättre utnyttjade resurser och mindre risk för övergödning av Värmlands vatten.

FOTO: Daniel Hedeås

Maria Sundqvist, 054-19 72 25
Daniel Hedeås, 054-19 72 38

Vill du ha hjälp att göra en växtnäringsbalans?

Ring Malin Eliasson,
054-19 72 12 eller
Anna Gustavsson Bjuréus,
054 -19 72 17

Miljömål för Värmland

Under hösten har förslag till nya regionala delmål för Värmland tagits fram. De regionala delmålen har sin grund i de nationella målen. Från början fanns det 15 nationella miljömål, men ett 16:e nationellt miljömål, "Ett rikt växt- och djurliv" har tillkommit sedan det första beslutet togs.

Läs mer om miljömålen

Miljömålsportalen: www.miljomal.nu

De övergripande målen är nedbrutna till delmål. De värmländska delmålen tar bl. a. upp utsläppen av växtnäringsämnen, arealer betesmarker och anläggning av våtmarker.

Maria Sundqvist,
054-19 72 25

FOTO: Emma Andersson

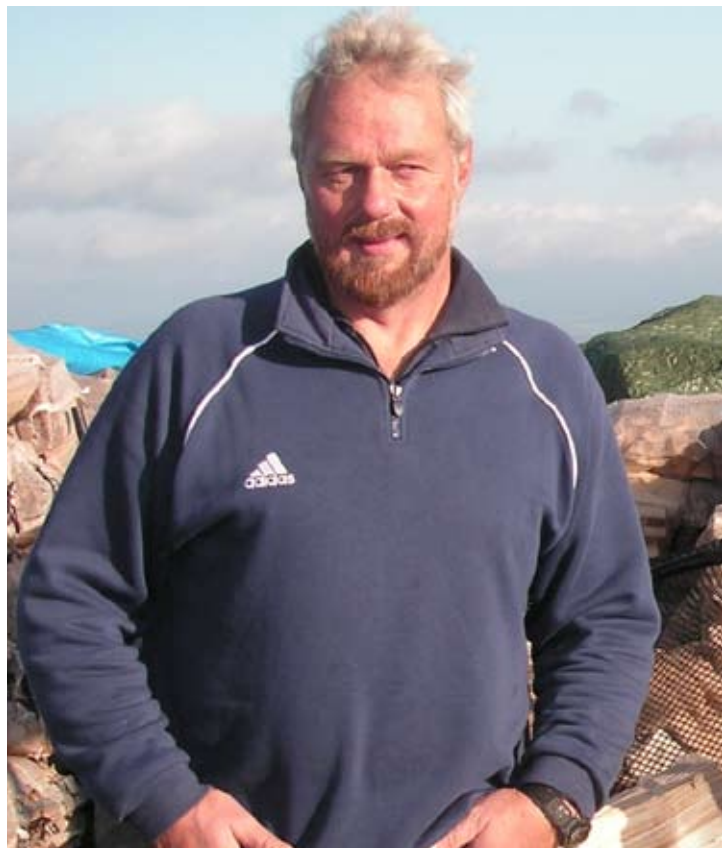
FOTO: Tonie Estegård Svahn

FOTO: Emma Andersson

För en stressad stadsbo kan en vistelse på landet bland djur och i vacker miljö betyda mycket.

I Norge kallas Grön Arena "Inn paa tunet". Norska kommuner har i individen, ett komplement till kommunens arbete och en inkomstkä

Grön Arena på väg mot nytt land

Ett sätt att utveckla landsbygden är att ge fler människor möjlighet att uppleva och nyttja den. Inom projektet Grön Arena arbetar man med företag på landsbygden som är intresserade av att erbjuda tjänster inom hälsa/återhämtning, skola/pedagogik och socialt arbete.

Idén kommer från Norge där de flesta kommuner idag köper sådana här tjänster av företagare på landsbygden. Projektledare är Tonie Estegård Svahn. Tonie som brinner för projektet, har en bakgrund som sjuksköterska och marknadsekonom. Hon har sett flera lyckade exempel i både Norge och Sverige.

Grön Arena är ett begrepp för aktiviteter och tjänster inom Grön

Hälsa, Grön Omsorg samt Grön Skola, där natur- och lantbruksmiljö är basen för verksamheten. Grön Arena innefattar tre områden: Grön Hälsa erbjuder hälsofrämjande tjänster med naturen som bas. Grön Omsorg handlar om att ge en meningsfull samsättning i form av dagverksamhet på lantgårdar för människor med psykiskt eller fysiskt funktionshinder, äldre och barn samt ungdom med speciella behov. Grön Skola erbjuder skolklasser och enskilda elever undervisning i natur och lantgårdsmiljö.

Win - Winkoncept

– Syftet med Grön Arena är att gestöd till utveckling och förverkligande av affärsidéer på landsbygden, berättar Tonie. Det finns ett klart intresse hos landsbygdsbefolkningen att utveckla den här typen av tjänster, menar Tonie. Man vill utnyttja sin kompetens och erfarenhet för att arbeta med människor och bidra till bättre hälsa och livskvalitet. Det är också ett sätt att skapa arbete och försörjning som gör det möjligt att bo kvar på landsbygden. Vi vill att nya företag skapas, men vi jobbar också med att stödja befintliga

FOTO: Malin Eliasson

Tonie Estegård Svahn är projektledare för Grön Arena. Hon ser att alla vinner på att knyta samman landsbygd och stad.

FOTO: Tonie Estegård Svahn

många år köpt tjänster av lantbrukare. Ett samarbete som gett mervärde för den enskilda lantbrukaren.

sbygdskoncept

företag till vidareutveckling inom Grön Arena.

– Vierbjuder rådgivning, nätverks-träffar, seminarier och studieresor. Kommunerna visar ett stort intresse, säger Tonie.

De är villiga att pröva dessa tjänster som ett komplement eller alternativ till den egna verksamheten.

– Vi har varit på studieresa till Norge med representanter från Värmlands kommuner fortsätter hon. Vi besökte gårdar som arbetar med Inn paa tunet, Grön Omsorg i Norge. Resan gav mycket inspiration och öppnade upp för nya tankesätt att arbeta med och informera om på hemmaplan.

– Målsättningen är, berättar Tonie, att Grön Arena ska bli ett landsbygdskoncept där tjänster inom Grön Omsorg, Grön Hälsa och Grön Skola utgör ett värdefullt komplement till

kommuners verksamhet som riktar sig till barn, ungdom, äldre, psykiatri och LSS (lagen om stöd och service till funktionshindrade) samt för näringsliv, organisationer och den enskilda individen.

– Det här vinner alla på, ett Win-Winkoncept avslutar Tonie.

**Malin Eliasson, 054-19 72 12,
Marie Kraft, 054-19 72 68**

Grön Arena

Projektet drivs av Hushållningssällskapet i Värmland sedan augusti 2006 och är finansierat av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Landsbygdsprogrammet och Region Värmland.

För mer information om projektet, ta gärna kontakt!

Tonie E Svahn

Projektledare Grön Arena

Tel 070-3112008

tonie.estegard@hush.se

Projektstöd

Projektstöd för landsbygdsutveckling

Projektstöd kan sökas av de som vill starta projekt för att utveckla landsbygden. Kontakta Ingela Bönström och Gabriella Uhrdin på Näringslivsenheten, Länsstyrelsen 054-19 70 00.

GRÖN HÄLSA

erbjuder enskilda eller grupper hälsofrämjande tjänster med naturen som bas.

GRÖN SKOLA

erbjuder skolklasser och enskilda elever undervisning i natur och lantgårdsmiljö.

GRÖN OMSORG

handlar om att ge en meningsfull sysselsättning i form av dagverksamhet på lantgårdar för människor med psykiskt eller fysiskt funktionshinder, äldre och barn/ungdom med speciella behov.

Länsstyrelsens pilotprojekt om Ekonomibyggnader

Länsstyrelsen i Värmlands län har under 2007 genomfört ett pilotprojekt i syfte att bevara några av länets överloppsbyggnader, d.v.s. ekonomibyggnader som inte längre ingår i gårdens produktion. Pilotprojektet ersätts från och med 2008 av de nya stöden inom Utvald Miljö.

Det är sju överloppsbyggnader i olika delar av länet som ingår i projektet. Deska vid årets slut ha återfått tak, stomme och grund i gott skick. Husägarna har fått en kort praktisk rådgivning hur reparationsarbetet bör genomföras och har beviljats en schablonersättning som ska täcka en del av kostnaderna. Resterande kostnader har husägarna själva stått för.

Utvald Miljö 2008

Från och med 2008 kommer det att finnas möjlighet att söka stöd inom åtgärds paketet Utvald Miljö. En av dessa insatser kommer att bli en schablonersättning för reparation av ett begränsat antal överloppsbyggnader per år, liknande årets projekt.

Mer information om de nya stödformen kommer i ett specialnummer av Utsikt i februari 2008.

**Sara Bodin,
054-19 70 44**

Varsam byggnadsvård

"Ett hus står länge medan vi som bebor det bara gör det under en kort del av husets livslängd. Det gäller att ta hand om huset på ett sådant sätt att även kommande generationer kan ta del av dess unika kvaliteter och höra dess historia.

En bra tumregel är att underhålla hus med samma material och tek-

Efter – magasinet i oktober 2007

FOTO: Sara Bodin och Erika Hedenskog

Ett exempel på vård och underhåll av ett gammalt magasin. Byggnaden är ett av försöksobjekten i årets pilotprojekt och finns på Vallen i Boda socken, Kils kommun. Ågarna Lars och Kjerstin Bengtsson har b.l.a. röjt runt byggnaden, förbättrat dräneringen, justerat grundstenarna och lagt nytt tak.

niker som de är byggda i. Det gäller oavsett om huset är i bruk eller ska bevaras mer "musealt". Det kräver emellertid kunskap och inlevelseförmåga. Ta dig tid att lära känna ditt hus!

Traditionella material såsom faluröd slamfärg, trä till stomme, paneler och snickerier, tegel och kalkbruk har provats ut under mycket lång tid. De åldras ofta vackert och går bra att underhålla.

Det vi kallar patina eller tidens tand är lätt att renovera bort. Tänk på att spåren efter generationers användning och slitage kan vara just det som skapar trivsel och ger en byggnad dess särdrag. Att trycka ner ett gammalt nött dörrvred kan vara som ett handslag med historien! Allt som är gammalt och slitet måste inte bytas eller tas bort.

Många väljer att använda moderna material. Det är då bra att tänka på att spara de äldre skikten under.

Det ger framtida generationer en möjlighet att upptäcka husets inneboende kvaliteter även om du just nu tvingats välja att skydda huset på enklaste sätt".

Texten ovan är hämtad ur Jordbruksverkets skrift "Vård och underhåll av lantbrukets också många handfasta, praktiska tips för dig som är husägare. Kontakta Länsstyrelsen så får du den gratis!

Skyddade biotoper

– vad säger lagen?

FOTO: Maria Sundqvist

Om du är osäker på om ett område omfattas av biotopskyddsbestämmelser och riskerar att skadas av ett arbete bör du kontakta Länsstyrelsen.

I jordbrukslandskapet finns många värdefulla småmiljöer för hotade djur- och växtarter. Därför är några av dessa miljöer skyddade i lag genom det så kallade generella biotopskyddet. Reglerna för det generella biotopskyddet finns i 5 § i förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

Biotopskyddsområden får inte ska-

das och det är jordbrukaren som gör bedömningen om ett planerat arbete riskerar att skada en skyddad biotop.

Om det finns särskilda skäl kan Länsstyrelsen ge dispens från biotopskyddsbestämmelserna. Exempel på ett sådant skäl är om alléträd riskerar att falla och orsaka skada på person och egendom.

Öppna diken omfattas av bestämmelserna om vattenverksamhet i kapitel 11 i miljöbalken. Tillstånd eller anmälan krävs bland annat för:

- grävning av nytt dike
- fördjupning eller breddning av dike, kanal, bäck eller å
- omgrävning av dike eller naturligt vattendrag.

Att rensa ett dike för att behålla vattnets djup eller läge kräver inte tillstånd. Det är alltså tillåtet att återställa ett dikes dränerande effekt genom att ta bort vegetation och material som rasat ner eller slammat i dikesfåran. Om den tidigare dikningen eller dikesrensningen gjordes för så länge sedan att ett nytt naturtillstånd har inträtt krävs däremot en ny anmälan till Länsstyrelsen.

**Niklas Wahlström,
054- 19 72 20**

Småbiotoper som omfattas av biotopskydd

- alléer (minst 5 träd i enkel eller dubbel rad)
- källor med omgivande våtmark (högst 1 ha)
- odlingsrösen
- pilevallar
- småvatten och våtmarker (högst 1 ha)
- stenmurar
- åkerholmar (högst 0,5 ha)

Läs mer

Vad säger lagen?
Broschyr, Jordbruksverket,
beställs kostnadsfritt från
Länsstyrelsen

Miljöhänsyn vid dikesrensningar,
Broschyr, Naturvårdsverket,
beställs från Distributionstjänst
tel 08-55094980 eller
www.naturvardsverket.se/

Kadaverdisciplin behövs

Att lägga ut slaktavfall i naturen är inte bara förbjudet. Det kan också vara en källa till problem med de stora rovdjuren. Varg och björn är naturligt lata och äter gärna vad andra har dödat, såväl slaktavfall som trafikdödat vilt. På förekommen anledning uppmanar Länsstyrelsen alla djurhållare att hantera slaktavfall så att det inte skapas onödiga problem med närgångna rovdjur.

**Lars Furuholm,
rovdjursansvarig,
054-19 70 74**

FOTO: Lars Furuholm

Vinterspridningsförbudet

Tänk på att det under månaderna december, januari och februari inte är tillåtet att sprida stallgödsel om den inte kan brukas ner samma dag. Om man av någon anledning ändå måste sprida gödsel under denna period skall dispens sökas hos kommunens miljö- och hälsoskyddskontor.

**Gunnar Nilsson,
054-19 72 55**

Lär dig mer!

Kompetensutveckling vintern 2008

Helsäd och grönfoder - odling, skörd och utfodring

Från och med 2008 gäller 100 % ekologiskt foder för dem som har ekologisk djurhållning, vilket gör inhemska proteingrödor intressanta. Helsädesensilage är ett proteinfoder, som är ett bra komplement till ett energirikt klöverensilage. Faktorer som fröblandning, skördetidpunkt och konserveringsmedel spelar stor roll för helsädesensilagens fodervärde och kvalitet. För att reda ut begreppen och svara på frågor angående helsäd och grönfoder har vi bjudit in Lars Ericsson, SLU i Umeå, som har stor erfarenhet av försök och forskning om helsäd och grönfoder i bl a Värmland.

Tid: 5 mars 2008, kl 10.00-15.00

Plats: Länsstyrelsen i Karlstad

Frågor: Malin Eliasson, tel 054-19 72 12

Anmälan: Senast 27 feb till Birgit Olsson, tel 054-19 72 66

Skogskörning med häst – för nybörjare

Endagskurs för dig som vill få en inblick i planering och praktisk körning med häst i skog. Både teoretiska och praktiska moment. Beroende på väder och markförhållanden kan kurserna flyttas fram, se reservdatum. Kursledare är Pelle Karlsson och Mats Olsson.

Tid: 2 och 3 feb, kl 8.00-16.00 (reservdatum: 16 och 17 feb)

Plats: Skattkärr

Frågor: Hanna Pernler, tel 054-19 73 50

Anmälan: Senast 25 jan till Birgit Olsson, tel 054-19 72 66

Fårskötsel för nystartade

Under två dagar går vi igenom skötsel och utfodring, byggnader och hantering. Foderproduktion och betesplanering ingår också, liksom studiebesök på en fårgård. Medverkande Elisabeth Schönberg och Karin Granström.

Tid: 1 feb och 8 april (fredagar), kl 9.30-15.30

Plats: Hushållningssällskapet

Frågor: Elisabeth Schönberg, tel 054-19 72 90 eller

Karin Granström, tel 054-54 56 17

Anmälan: Senast 21 jan till Birgit Olsson, tel 054-19 72 66 eller e-post: birgit.olsson@s.lst.se

Fårfest i Kil, igen!

Försäljning av fårprodukter, utställningar, workshops, klädkavalkad mm. "Gränslost - Nyskapat - Återbrukat"

Tid: 15-16 feb, kl 10.00-17.00

Plats: Kils arena

Anmälan:

Ingalill Henriksson, tel 0554-721 05, 0702-05 07 98, e-post: i.henrik@tele2.se eller Marianne Andersson, tel 0554-408 41, 0768-31 14 15, e-post: marianne.andersson@telenordia.se

Rådgivning

Hör av dig till oss för kostnadsfri rådgivning inom följande områden:

Biologisk mångfald och kulturhistoriska värden

Sara Bodin, tel 054-19 70 44

Tomas Janson, tel 054-19 72 46

Niklas Wahlström, tel 054-19 72 20

Skydd av miljö känsliga områden – växtnäring och bekämpning

Gunnar Nilsson, tel 054-19 72 55

Anna Gustafson Bjuréus, tel 054-19 72 17

Malin Eliasson, tel 054-19 72 12

Ekologisk växtodling

Malin Eliasson, tel 054-19 72 12

Daniel Hedeås, tel 054-19 72 38

Ekologisk djurproduktion

Elisabeth Schönberg, tel 054-19 72 90

Petra Umeland, tel 054-19 72 14

Djurens välfärd

Elisabeth Schönberg, tel 054-19 72 90

Petra Umeland, tel 054-19 72 14

FOTO: Maria Sundqvist

Behörighetsutbildningar

för användning av kemiska bekämpningsmedel

Du som ska använda kemiska bekämpningsmedel i klass 1L och 2L måste, enligt lag, vara 18 år och ha behörighet. På behörighetsutbildningen får du lära dig hur man ska hantera och använda de kemiska bekämpningsmedlen så att riskerna för negativa effekter på hälsa och miljö minimeras. Avklarad grundutbildning ger en behörighet som är giltig i fem år. Förlängd behörighet kräver fortbildningskurs vart femte år.

Grundkurs kemiska bekämpningsmedel

Grundkursen ger behörighet att använda växtskyddsmedel som avser behandling då medlen inte används som betningsmedel. För att få sitt behörighetstillstånd krävs fullständig närvaro vid alla fyra kursdagarna och godkänt resultat på skrivningen.

Fortbildningskurser

Fortbildningskurserna är för dig som redan har en behörighet men där giltigheten gått ut under något av åren 2005, 2006 eller 2007. Länsstyrelsen skickar ut en särskild kallelse till dem det gäller. Har du en behörighet som gick ut 2004 eller tidigare får du gå grundkursen på nytt. För att få sitt behörighetstillstånd förlängt krävs fullständig närvaro på kursen och godkänt resultat på skrivningen.

Övrigt

Kurserna pågår kl 08.30-16.30. I kostnaden ingår kursmaterial. Mat står kursdeltagarna själva för. Arrangör är Länsstyrelsen Värmland

Frågor och anmälان

Anna G Bjuréus, tel 054-19 72 17,
Gunnar Nilsson, tel 054-19 72 55,
eller Birgit Olsson, tel 054-19 72 66

Kurser 2008

Grundkurs kemiska bekämpningsmedel

klass 1L och 2L (fyra dagar)

Tid: 12, 14, 19 och 21 feb

Plats: Länsstyrelsen, Karlstad

Kostnad: (exkl. moms): 2800 kr

Anmälan: Senast 28 jan

För grundkurs i kemiska betningsmedel hänvisar vi till LST Örebro län, tel. 019-19 38 34.

Fortbildningskurser kemiska bekämpningsmedel

klass 1L och 2L (en dag)

Tid: Välj mellan 29 eller 31 jan

Plats: Karolinen, Karlstad

Kostnad: (exkl. moms): 1200 kr

Anmälan: Senast 14 jan

Fortbildningskurs

kemiska betningsmedel (en dag)

Tid: 17 jan

Plats: Länsstyrelsen, Karlstad

Kostnad: (exkl. moms): 1200 kr

Anmälan: Senast 9 jan

För mer information om behörighetsutbildningar:

Jordbruksverkets hemsida:
<http://www.sjv.se/amnesomraden/vaxtmiljovatten/vaxtskydd/behorighetsutbildning>

FOTO: Jens Tönnesen, KÄLLA: Topps-Life

Leader i Värmland

Under året har arbetet med att formera Leaderområden fortsatt. Olika initiativtagare har samlats till möten för att sprida information och väcka intresse för Leadermetoden som ett arbetssätt för att utveckla landsbygden. Som det ser ut nu kommer det att formeras tre Leaderområden i vårt län.

Under 2007 informerade Länsstyrelsen organisationer, föreningar och kommuner om Leader. Tanken var att väcka intresse och forma idéer att arbeta vidare med hos de olika initiativtagarna. Representanter för dessa grupper arbetade sedan fram förslag på vilket innehåll och inom vilka områden det egna Leaderområdets ska verka. Hittills har Länsstyrelsen fått in två ansökningar. Den första ansökan bildar ett område som omfattar kommunerna Forshaga, Grums, Hammarö, Karlstad och Kil. Det andra området rör Arvika, Eda, Hagfors, Sunne, Säffle och Torsby. Det tredje området som ännu inte lämnat in sin ansökan, kommer förmodligen att handla om Filipstad, Karlskoga, Kristinehamn och Storfors. Årjäng kommer troligen att ingå i ett Leaderområde tillsammans med kommuner i Dalsland. Munkfors kommun har valt att stå utanför Leaderarbetet.

Beviljad ansökan

När ansökan är beviljad kan det verkliga arbetet påbörjas. Leaderområdet röstar fram en beslutande styrelse, en så kallad LAG-grupp (LAG står för Lokal AktionsGrupp) som ska representera de tre parterna, företagare, ideella organisationer och kommuner. Sedan LAG-gruppen är vald, anlitas en LAG-ledare som samordnar och sköter administrationen.

Här tar det verkliga Leder vid. Nu kan alla som vill utveckla bygden vända sig till LAG-gruppen med sina idéer och ansöka om projektmedel. LAG-gruppen beslutar om vilka projekt som ansluter till områdets utvecklingsplan och som därmed kan beviljas stöd.

De pengar som gruppen fördelar kommer från EU, Svenska staten samt de kommuner som beslutat delta i samarbetet.

Ökat samarbete

En av förhoppningarna är att metodens ska stimulera till ökat samarbete mellan de tre parterna. Genom nya kontakter kan nya idéer kläckas. Bland företagarna i din bygd kan det finnas någon som känner någon som har en möjlig lösning för ett av föreningarnas problem. Kommunens resurser kan utnyttjas effektivare när föreningarna vet vilka förutsättningar som gäller inom ett visst område.

Två av de lokala företagen kanske hittar en ny stor kund genom kontakter via föreningarnas aktivitet. Det här är exempel på sådant som redan hänt inom andra Leaderområden under tidigare programperioder.

När nu Leadermetoden sprids till fler områden i Sverige förväntas de positiva effekterna av nya samverkansformer visa sig allt mer.

Gabriella Uhrdin
tel 054- 19 72 69

Leader
stärker landsbygden

**Extranummer av
UTSIKT Värmland
kommer ut i februari
2008**

Vid byte av adress

Vårt adressregister för tidningen Utsikt ändrar vi själva. Därför är det viktigt att du meddelar oss per brev till Länsstyrelsen, Lantbruksavdelningen, 651 86 Karlstad, tel 054-19 71 04 eller e-post lant@s.lst.se